

Cuvânt introductiv

Volumul de documente „Mărturii din Războiul de Întregire” aduce în fața cititorilor o serie de documente inedite aflate la Arhivele Statului, în fondul *Casa Regală. Documente oficiale*. O excepție o constituie seria de articole publicate de generalul Constantin Prezan în ziarul *Neamul Românesc* al lui Nicolae Iorga, în iunie 1918. Majoritatea documentelor se află în dosarul 128/1918: este vorba despre documentele 1, 2, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 16 și 17. Documentul 4 - Bătălia de la Mărășești (relațiune oficială) - constituie dosarul 132/1918, documentul 6 - Regimentul 18 Gorj - reprezintă o parte din dosarul 66/1917, documentul 7 - Propunerile Regelui Ferdinand pentru conferirea ordinului rusesc *Sf. Gheorghe* formează o parte din dosarul 85/1917, în fine, decupajele din *Monitorul Oficial* formează o parte din dosarul 119/1918.

Am ales aceste documente pentru faptul că, în felul acesta, putem să aducem în fața cititorului sentimentele și zbuciumul sufletesc ale unora dintre protagoniștii unei epoci glorioase și tragice deopotrivă. Mărturiile cu caracter voit literar, precum cele despre Regimentul 18 Gorj, sunt contrabalansate de descrierea tehnică a bătăliei de la Mărășești sau de argumentele la fel de precise din răspunsul generalului Prezan către generalul Averescu. Cele mai interesante sunt memoriile cuprinse în dosarul 128/1918, adresate în principiu șefului casei militare a regelui, generalul Râmniceau¹, dar pe care regele Ferdinand, atât de conștiincios și de

¹ Theodor Râmniceanu (1860 -1932) general de brigadă (15/28 februarie 1914 cf. Anuarului armatei 1915, p. 37. În Războiul de Întregire a fost Comandant al Corpului grănicerilor și șef al Casei Militare Regale, începând cu ziua de 1/14

preocupat de problemele armatei, le-a citit cu siguranță pagină cu pagină. Trecând dincolo de subiectivismele personale, de conflictele inerente între oameni, ceea ce rămâne este devotamentul și ardoarea puse în slujba idealului național atât de ofițerii inferiori, cât și de colonei și generali.

Despre fiecare aspect prezentat în aceste documente există monografiile și spații ample în lucrarea lui Constantin Kirițescu *Istoria Războiului de întregire a României* sau în marile sinteze despre participarea României la Primul Război Mondial din anii 80. Dar, în textele alese de noi vorbesc chiar cei care, prin fapta și sacrificiul lor, au făurit istoria și acest lucru le conferă o valoare deosebită, o încărcătură emoțională cu totul specială prin intermediul căreia putem să reținem cu intensitate dramaticele evenimente care au marcat făurirea României Mari.

Fiecare document reprezintă un cârmp de istorie, o parte din „acele momente sublime” despre care, așa cum spunea celebrul scriitor austriac Stefan Zweig, „când creează în mod desăvârșit, istoria nu are nevoie de vreo mână care să o ajute. Acolo unde ea cârmuiește cu adevărat ca poetă, ca dramaturgă, niciun poet nu trebuie să încerce să o depășească.”

